

Nederlanda Katoliko

Maanblad, Officieel Orgaan van den Nederl. R.-Kath. Esperantistenbond „Nederlanda Katoliko”, gevestigd te 's Hertogenbosch, opgericht 29 Augustus 1909, bisschoppelijk en koninklijk goedgekeurd.

Ĉion per amo, nenion per forto. (*S. Franc. de Sales*).

EERSTE ROOMSCH KATHOLIEKE

Levensverzekering-Maatschappij
te NIJMEGEN, van Oldenbarneveldstraat 75.

Telefoon Interc. 1470. — Telegram-adres ERK

Met Kerkel. goedk. van doel en Koninkl. goedk. der Statuten.

Netto aantal Polissen op heden	15,183.—
Verzekerd bedrag pl.m. twee miljoen zeven hon- derd een en zestig duizend	f 2.761.000.—
Jaarlijksche Premie pl.m.	94.863.—
Bedrag aanwezig voor reserve pl.m.	100.000.—
Het netto aantal polissen in 1913 uitgereikt bedroeg	2.824.
Met een netto verzekerd Kapitaal van pl.m.	526.834.—

NIJMEGEN, 1 Juni 1913.

De Directeuren :

H. J. BODENSTAFF.

C. J. Th. SMITS.

Warm Aanbevolen.

„Aan alle Esperanto-beoefenaars zij dit leerboek warm aanbevolen” aldus luidde de conclusie van „Roekenschouw” over het Leerboek in het Esperanto door Majoor J. P. L. NIESTEN.

De prijs van dit volledig leerboek met opgaven en uitwerkingen, bevattende 275 bladzijden is f 1.50.

HAMMOND SKRIBMAŜINO LA PLEJ BONA!

La Hammond-Kopiejo.

Sin okupas pri la kopiado de tagordoj, cirkuleroj,
regularoj.

Same de

Leteroj, Polisoj, Diktaĵoj,

Kontraktoj, Protokoloj, Vendejaj kaj borraj aciigoj k. t. p.

Sekretigeo, rapida liverado, neta kaj akurata faraĵo
garantiata.

Sekretarioj de unuiĝoj, postulu nian specialan prezaron.

Diversaj referencoj estas disponeblaj.

Amsterdamo. -:- Rokin 38.

TELEFONO 4443.

La „STELIOJ” - Cigaretoj estas fumataj
en Ĥinuĵo, Japanujo, Afriko, Indio, k.t.p.

En Eŭropa la uzado ĉiam kreskas.

PETEGU en via loko la „Steliojn”

(1 ĝis 4 c.)

Nederlanda Katoliko

Maandblad, Officieel Orgaan van den Nederl. R.-Kath. Esperantistenbond „Nederlanda Katoliko”, gevestigd te 's Hertogenbosch, opgericht 29 Augustus 1909, bisschoppelijk en koninklijk goedgekeurd.

Ĉion per amo, nenion per forto. (*S. Franc. de Sales*).

<p>Hoofdredacteur : J. N. J. Smulders, Arts te Udenhout.</p> <p>Abonnementsprijs, p.jaar, franco p. post, bij vooruitbetaling Nederland (niet-leden). . . . f 1.— België Sm. 0,87 = - 1,06 Andere landen (aliaj landoj) Sm. 1,04 = - 1,24 Afzonderlijke nummers 10 cent.</p>	<p>E S P E R A N T O</p>	<p>Redactie en Administratie : H. Damen, St. Crispijnstr. 57, 's Bosch.</p> <p>Advertentieprijs, per regel 10 cts. Bij geregelde plaatsing aanzienlijke korting. Voor inlichtingen wende men zich tot de administratie.</p>
--	---	---

PREDIKO

de Pastro L. Poell, je Dimanĉo 6 Julio en la kapelo de la Religiaj Fratoj Tilburgo.

Facite vobis amicos de mammona iniquitatis. Faru al vi amikojn pere de la mamono de la maljusteco. Ĉe S.a Luko en ĉapitro dekseca, la naŭa verso.

La maljusta administranto ĉiujare estas proponata al ni kiel ezemplo de zorgado por si mem per bonfaroj. Por ke vivi li povu kiam la administrado estus forprenita de li, antaŭe li zorgis per bonfaroj, profitante maljuste de la Sinjora mono. Li ruze fordonis, kio ne estis posedaĵo lia: li ja ŝtelis por bonfari. Sed ne lia agado, ne lia zorgo por la korpa vivo, sed liaj bonfaraĵoj estu ekzem-

plo al ni en nia zorgo por nia vivo eterna.

La vortojn Jesuajn: „faru al vi amikojn de la mamono de la maljusteco” S.a Hieronimo klarigis jenmaniere: „Mamono ne en Hebrea sed en Sira lingvo estas nomataj la riĉaĵoj: „ĉar ili estas kolektitaj maljustece.” Kaj la sankta Eklezipatro aldonas: „Se do bone fordonita maljustaĵo estas alkalkulata kiel jus-

taĵo: Kiom do pli, se ĝi bone estos fordonata, la dia vorto, en kiu ne estas iu ajn maljusteco, altigos siajn fordonintojn en ĉielon.”

Karaj gefratoj, por ni la movado de helplingvo internacia estu la fordonado de dia vorto: ne estu la movado mem nia celo: ne estu, kaj mi estas feliĉa ĉar mi povas diri: ankaŭ ne estas. Plendindaj estas tiuj malfeliĉaj homoj, kiuj metas sian celon sur la tero, sur la tero senĉese ŝanĝanta, sur la tero senĉese trompanta, kaj ofte jam forlasanta siajn amemulojn antaŭ al ili forlasas ĝin.

Plendindaj estas, kiuj per nur-esperanta movado volas atingi celon de homara frateco: krediginte sin, ke unu sama ekstera lingvo samigos ankaŭ la ideojn, la korojn! Kvazaŭ en nia malgranda patrujo la amata kaj ŝatata gepatra lingvo ne lasas inter ĉiuj Nederlandanoj diferencon de opinioj!

Ĉu ni ne vidis en la lastaj tagoj kiom da diferenco, kiom da malamo, kiom da batalo regas inter samlingvanoj? Kiam do unu sama gepatra lingvo ne ĉesigas diferencojn, ĉu vi kuraĝas opinii, ke helplingvo ĉesigos ilin? Kaj, kiam gepatra sama lingvo ne inter samlandanoj ĉesigas diferencojn, ĉu vi rajtas opinii ke helplingvo forpuŝos la diferencojn de diverslandanoj?

Nel la intenco, kiu metis internan ideon de frateco en helplingvan movadon, sendube honorigas la aŭtoron, provas lian koron idealistan: sed la nura lia intenco ne sufiĉas: praktike ekzistas nun, kiel ekzistis en la tempo de sankta Aŭgustino kaj kiel ankaŭ ekzistos en la tagoj de la Antikristo la batalado inter la du urboj: unuflanke la urbo de dia amo kiu forgesas sin mem, aliflanke la urbo de sinamo, de egoismo, kiu forgesas Dion: tia batalado estas la vivo de la homo sur la tero. Ilo en tia batalado, ilo, ne por disvastigi la batalkampon, jam granda kiel la mon-

do, sed ilo por unuigi kaj interligi la batalantojn kiuj estas en tuta la mondo, ilo povas esti kaj ilo jam estas la internacia helplingvo: ilo uzita eble unue de la malreligiaj homoj, de liberpensuloj, de framasonoj. Ilo tamen ĝi ankaŭ estu pro ni, kiuj havas supernacian Eklezion disvastigindan, pro ni kiuj havas la unuan ordonon de gefrata amo, pro ni kiuj konas Patron, konas la Dion supperregante la tutan homaron: pro ni, kiuj en la konscio de tia Di-konado volas kaj deziras, ke ĉiuj sanktigu Lian nomon, ke al ĉiuj alvenu Lia regno, ke Lia Volo estu farata de ĉiuj.

Mi, karaj gefratoj, tie-ĉi starante kiel Pastro, ĝoje vidas vin ĉiujn, kredulojn kaj kredulinojn de nia sankta Eklezio, vin ĉiujn, konantaj la internacian helplingvon kaj volantaj uzi ĝin, ne kiel celo sed kiel ilo.

Permesu do, ke mi parolu al vi pri amo je la katolika afero; la ŝuldata dankemo al Dio pro Lia Kredo postulas vian tutan povon: la klopodon de via animo, de via koro, de via korpo. En nia tempo, oni diri kutimas, ke la homoj ne plenumas unu je alia la devojn socialajn; estas ofte vero, kaj bedaŭrinda vero: ankoraŭ pli bedaŭrinda tamen estas la vero, ke tiom da homoj ne plenumas siajn unuajn devojn, la devojn je Dio.

Ni do laboru: ni preĝu.

Ni preĝu: ĉar se ne la Sinjoro konstruas la domon, vane laboras la konstruantoj, kiel jam diris Davido: preĝu vi por la disvastigado de la Kredo.

Sed ankaŭ laboru ni: verku ni en nia esperanta helplingvo artikolojn kaj verkojn katolikajn: traduku ni, se ni ne povos verki: interrilatu ni kun alilandaj katolikoj, por konatigi alilanden ĉion kio estas bona tie-ĉi, por sciigi tie-ĉi kio estas bona alilande.

Jenmaniere pere de Esperanto estu

ni disdonantoj de la dia vorto, ĉiam kaj ĉiel

Ni eksperimentos la verecon de la diraĵo de S. Hieronimo, jam komence citita: se do bone fordonita maljustaĵo estas alkalkulata kiel jus-

taĵo: kiom do pli, se bone ĝi estos fordonata, la dia vorto, en kiu ne estas iu ajn maljusteco, altigos siajn disdonintojn en ĉielon.

Tiel estu. Amen.

Esperanto-dag te Tilburg.

De Ontvangst.

Het is wel eene zware en moeilijke taak een verslag te moeten schrijven van den Esperantodag te Tilburg op 6 Juli.

Want vooruit weet ik, er niet in te zullen slagen, wat toch het doel van dit verslag moest zijn, den lezer die niet tegenwoordig was, een levendig beeld te geven van deze grootsche propagandabetooging.

Honderde Esperantisten, dames en heeren, waren daar aanwezig, ja hun aantal was grooter dan ooit te voren in Nederland deelnam aan eenige Esperantobetoging, hoedanig of waar dan ook. Geen wonder dus dat deze Esperantodag, te Tilburg, doch niet daar alleen een indruk gevestigd heeft over onze beweging waarvan de rijke vruchten onmiskenbaar moeten volgen, vroeg of laat. De aankomst aan het station reeds deed vele voorbijgangers nieuwsgierig wachten, kijken naar dat gezellig verwelkomen, kennismaken, groeten van al die Esperantisten onder elkaar, want eene vroolijke opgewekte stemming heerschte reeds dadelijk, den regen ten spijt.

Nu ja, achteraf gezien schijnt het wel jammer, dat de dag zich nu juist niet door heerlijk zomerweer gekenmerkt heeft. Doch blijkbaar zijn vele deelnemers eerst later tot die ontdekking gekomen, zoo zeer nam het programma hen in beslag,

of liever, zoozeer geloofden zij zich in Esperantujo, in welk land wellicht alleen zonneshijn gekend wordt.

De H. Mis.

Reeds voor de gestelde tijd daar was, had zich toch reeds de ruime kapel der Eerw. Fraters in de Gasthuisstraat geheel gevuld. Velen moesten zich dus met een staanplaatsje behelpen, doch dat deden ze dan ook gaarne. Want voorzeker zou niemand willen ontbreken bij de H. Mis, die ten 10 uur, de Wel. Eerw. Heer L. Poell zou opdragen, mede tot welslagen van dezen dag. Dit was ons echt Roomsche begin; dan, dit was zeker een daad, die ons pasten, vrouwen en mannen der Roomsche Esperanto-beweging.

Onze nooit moeizame bondsvoorzitter, die vandaag echter optrad in zijne hoedanigheid van voorzitter der Tilburgsche Roomsche Katholieke Esperantistenvereniging betrad na het evangelie het spreekgestoelte om zich te richten tot zijn gehoor in eene schoone Esperanto predicatie.

Gevoeglijk kunnen wij eene bespreking daarvan hier achterwege laten, wijl deze predicatie aan het hoofd van dit nummer geheel is opgenomen.

De openingsvergadering.

Na afloop der H. Mis begaven zich allen naar de groote zaal der Koninklijke Liedertafel „Souvenir des Montagnards”, waar de openings-

vergadering zou plaats hebben. De groote stoet trok, wat van zelf spreekt, veler aandacht en zoo wist straks ieder Tilburger van het „Congres”, dat vandaag gehouden werd en waaraan zoovele Esperantisten deelnamen.

De groote zaal van bovengenoemde liedertafel was dra tot in hare uiterste hoeken gevuld.

Uit alle oorden des lands waren de Katholieke Esperantisten opgekomen, zooals spoedig blijken zou.

Op het podium had plaats genomen het volledige bestuur van „Nederlanda Katoliko” en ook dat van de Tilburgsche club, die hier als gastvrouw optrad. Mede waren daar gezeten de afgevaardigden van de vereenigingen, die de Esperantodagen organiseeren. Zooals bekend, zijn dit de vereenigingen van Veghel, Tilburg, Land van Cuijk, Uden en 's-Hertogenbosch, terwijl ook de jonge, doch volijverige afdeelingen van Boxtel en Breda zich daarbij aansloten hebben.

Het openingsuur der vergadering was bepaald op half twaalf.

Kapelaan Poell verheft zich van zijne plaats en klopt stilte onder de aanwezigen. In zijn begroetingswoord heet hij allen welkom, die gekomen zijn van verre en van nabij. Ons getal, en ons enthousiasme, zegt hij, zal indruk maken in deze feestvierende en tentoonstellende stad. Hij zal kort zijn, want vele sprekers wachten, die één of meer begroetingswoorden tot de vergaderden wenschen te richten.

Ons luid applaus gold vooral den wakkeren voorzitter, dien we voor zijne voortreffelijke predicatie, 's-morin de kerk niet hadden kunnen hulden.

Wij zingen dan allen gezamenlijk en uit volle borst de „Himno Katolika”.

Als de laatste tonen zijn weggestorven gaat de voorzitter over tot voorlezing en mededeeling van een

niet gering aantal ingekomen schriftelijke en telegrafische groeten.

Dezulke waren gekomen tot zelfs uit Siberië, Rusland en Hongarije en zij werden door de vergadering, blijkens haar applaus, zeer op prijs gesteld. Dan komt een gansche rij sprekers aan het woord, die afwisselend in 't Nederlandsch en Esperanto, of in beide talen soms, de vergadering toespreken meest namens de door hen vertegenwoordigde vereeniging.

Majoor Niesten, als vice-voorzitter van „Nederlanda Katoliko” richtte zich tot het comité voor de Esperantodagen, meer bijzonder tot het Tilburgsche plaatselijk comité, om het geluk te wenschen met het voorloopig succes, welk succes voorzeker in den loop van den dag nog meer zou blijken.

Vervolgens spraken de heer de Séveaux voor de afdeeling Venlo, Mejuffrouw Kamp uit Amsterdam voor de daar gevestigde afdeeling „Nia Kredo”, de heer Pothast voor de Haagsche Katholieke Esperantistenvereeniging. De heer Schendeler uit Veghel, voorzitter van de afdeeling aldaar en organisator van den eersten Esperantodag, die verleden jaar te Veghel plaats vond, verwierf reeds bij zijn optreden een luid applaus.

De heer Schneiders uit Rotterdam voerde het woord voor de afdeeling van „Nederlanda Katoliko” aldaar, de heer Wolters voor die van Uden.

De WelEerw. Heer Esselaar, professor aan het College der Kruisheeren te Uden vertegenwoordigde de Esperantistenclub die in het Kruisheerenklooster te Uden gevestigd is. Deze spreker verklaarde lang een vurig tegenstander te zijn geweest van „Esperanto”, doch levende onder een dak met een groot-propagandist als Pater Linnebank, moest hij zich ten slotte wel gewonnen geven, naar spreker verklaarde. Deze

hulde, aan pater Linnebank gebracht, was der vergadering naar het hart gesproken, blijkens het stormachtig applaus dat volgde.

Ook het land van Cuijk bleef niet achter: de heer Driessen uit Oeffelt begroette zijn gehoor met eenige welgekozen woorden. De heer Nivard uit Groningen hield eene geestige toespraak, die zeer in den smaak der vele toehoorders viel. Naar spreker meende was hij de eenige Katholieke Esperantist uit de Noordelijke provinciën, doch ook Dokkum bleek vertegenwoordigd, en protesteerde dus al dadelijk van achter uit de zaal.

Tintelend van humor waren de woorden, die nu de Pompe van IJselstein kwam uit te spreken. Herhaald applaus, dat den spreker onderbrak bewees zijn succes ten volle.

De 's-Hertogenbossche R.K. Esperantisten vereeniging was waardig vertegenwoordigd door haren voorzitter, den heer J. Pastoor, de man van de Bossche jaarvergadering, waarvan de herinnering bij allen nog versch in het geheugen ligt. De heer Pastoor sprak voornamelijk over de Bossche tentoonstelling van Oude Kerkelijke Kunst en het Mysteriespel en beval een bezoek gaarne aan. Zijn woord had succes, meerderen besloten en beloofden een bezoek te komen brengen. Op een andere plaats in dit nummer lezen men hierover nadere bijzonderheden.

Ook het bezoek van Kardinaal van Rossum aan den Bosch kwam ter sprake en stelde spreker voor, dat meerdere Esperantisten zouden deelnemen, vooral eene deputatie uit het Hoofdbestuur, aan den optocht tot hulding van den Kardinaal, tot welke hulde de Bossche Club was uitgenoodigd.

En ook dit voorstel leidde tot resultaat, zooals ongetwijfeld den aandachtigen lezer van dit orgaan niet zal ontgaan.

De Bossche voorzitter oogstte den dank der vergadering, wat bleek uit de luide en algemeene bewijzen van instemming met het gesprokene.

Nog was de lange rij van sprekers niet van het podium.

De Eerw. Frater F. Marree uit Bergen op Zoom, van de priesters van het H. Hart voerde nog het woord en daarna de bondspenningmeester, Kapitein van Erp, die hier sprak voor de Bergen op Zoomsche afdeeling en die met handgeklap begroet werd, zijn - als immer - joviaal vroolijk woord verwierf luide teekenen van goedkeuring. Kapitein v.d. Steen uit Breda sloot dan de reeks. Diens mededeeling, dat niet minder dan zestig leden zijner afdeeling aanwezig waren bewees de levenskracht van die vereeniging wat zij zeker niet in 't minst dankt aan hare bestuurders, waartoe ook kapitein vd. Steen behoort. Wij zongen toen ons Esperanto-volkslied „La Espero”, waarna de voorzitter deze stemming makende vergadering kon sluiten.

Het Diner.

Maison Boes was nu het doel, dat spoedig was bereikt. Daar wachtte reeds het diner, traditioneel aan elken Esperantodag of jaarvergadering verbonden. Het behoeft geen betoog, dat de stemming die heerschte allereit muntendst was. Menige toast werd afgestoken, doch hoe belangwekkend ook (dit zal niemand ontkennen) kunnen we hier bij dit deel van het programma niet lang stil staan.

De avondvergadering.

Eerst om vier uur ongeveer kwamen we op de tentoonstelling aan, want het diner had nogal tijd gevorderd.

Intusschen, de vergadering zou eerst om zes uur aanvangen en dus was er vrij voldoende tijd om de indrukwekkende tentoonstelling te bezichtigen.

Het is natuurlijk niet onze taak deze te beschrijven. Alleen mogen we niet onvermeld laten den Esperanto-stad, die de Tilburgsche club zoodanig heeft geordend, dat zij wel de aandacht moet trekken van allen, die deze plaats langs gaan.

Tegen zes uur begon zich de ruime feestzaal te vullen, zoodat spoedig alle stoelen bezet waren. De tentoonstellingszalen liepen voor een niet gering deel leeg.

Helaas was de acoustiek in dit houten gebouw verbazend slecht, waar nog bij kwam dat een naburig concert de sprekers nog al eens hinderde.

Toch mag getuigd worden, dat de uitgesproken redevoeringen zeer belangrijk waren, al spijt het ons dat wij om de beperkte plaatsruimte niet in bijzonderheden kunnen treden.

De heer P. Jansen uit Amsterdam sprak over het onderwerp „Het Esperanto en de Katholieke Pers”. Voornamelijk stelde deze spreker in het licht wat de katholieke pers nog ontbreekt en besprak ook de oprichting van een Katholiek Nieuwsbureau, met Esperanto als hulptaal en wel als voorlooper van een zoo mogelijk op te richten telegraafagentschap.

Na deze met begeesterig uitgesproken rede kwam pater Linnebank aan het woord. Hij sprak in onze zoet vloeiende wereldtaal over de huidige resultaten van onze Katholieke (Esperanto) beweging. Geen woord ontging ons, trots de slechte acoustiek der zaal welke deze rede naar wist te overwinnen. Spreker memoreerde den voorsprong der Katholicken in de Esperantobeweging, die ontwijfelbaar vast staat en ontvouwde ons den ganschen dienststaat onzer nog zoo jeugdige beweging.

Na pater Linnebank was het woord aan Mej. van Griensven uit den Bosch. Wij mogen veronderstellen, dat een niet gering deel der aanwezigen de belangwekkende rede van de begaaf-

de spreekster heeft kunnen volgen. Een grooter deel echter kon dit niet, voornamelijk wegens de opschudding die op het terrein ontstond door de plaats vindende vliegdemonstratie. Mej. v. Griensven behandelde het onderwerp: „Heeft het Esperanto een Toekomst?” een slaagde er uitmuntend in op beknopte wijze een zeer duidelijk beeld te geven van de geschiedenis, het wezen en den huidige stand der beweging voor de internationale hulptaal Esperanto.

Na Mej. v. Griensven werd nog een kort woord in 't Esperanto gesproken door mej. Schepens uit Gent, die o.a. de „Esperanto-semajno“ op de Gentsche wereldtentoonstelling voor bezoek aanbeval. De sprekers en sprekers vonden allen luide toejuicing. Het spreekt vanzelf, dat de lezingen waren afgewisseld door gezangen. O.a. werden op deze vergadering gezongen het bekende „Ni Volas Dion“ en „Taĝiĝo“ van Antoni Grabowski.

Na de toespraak van Mej. Schepers sprak de voorzitter zijn slotwoord uit, allen aansporende in het komende winterseizoen de propaganda weer met kracht ter hand te nemen en te steunen. Toen de vergadering was afgelopen, bleven vele deelnemers nog gezellig bijeen op de tentoonstelling, waarvan thans bij avond, de bloemenstad wel het belangrijkste was, die dan ook vele bezoekers tot zich trok.

Een waar succes was deze Esperantodag, voor ons zelve eene verrassing, voor buitenstaanders eene openbaring zelfs van de belangrijkheid onzer beweging.

Den Bosch. H. DAMEN.

Bij het comité is nog ingekomen onderstaand schrijven v. Dr. Zamenhof.

Al la partoprenantoj al la Esperantotago de la „Nederlanda Katoliko” mi sendas mian koran saluton.

L. ZAMENHOF.

LEESKRINGEN II.

Steun! Niet slecht moreelen, ook financieelen steun geve onze Bond. En dit kan hij des te beter doen, daar onze arme kas er niet armer van worden zal. Het voorstel Veghel gaf reeds aan, hoe die financieele steun kon verleend worden. De Bond betale een vijfde van den prijs der tijdschriften en boeken, de deelnemers te zamen de overige viervijfden. Deze uitgave is weer terug te krijgen bij den jaarlijkschen verkoop der werken, die kan plaats hebben tijdens de jaarvergaderingen.

Particuliere personen kunnen dan tegen veel verminderden prijs complete jaargangen aankopen, zoowel als literairische werken; afdeelingen van N.K. kunnen op deze wijze hunne bibliotheek vergrooten, iets wat van groot nut is, daar geen enkele degelijke club zonder bibliotheek moet zijn.

En zouden — wat niet te onderstellen is — de tijdschriften nog niet een vijfde van den prijs opbrengen, welnu, dan behoudt N.K. ze zelf voor de Bonds-bibliotheek, die daardoor op goedkoope manier verrijkt wordt.

Moreelen steun kan de Bond op verschillende wijzen geven: vooreerst door aanmoediging, waarover aanstonds; ten tweede door aan Monseigneur te verzoeken een geestelijk adviseur te willen benoemen.

Ik ben altijd eenigszins huiverig, een nieuw Esperanto-tijdschrift aan te schaffen.

Zoo menigmaal reeds werd mij door samideano's gewezen op artikelen in Esperanto, die 'n weldenkend mensch liefst ten vure doemt.

Reeds meermalen hebben we 't ondervonden, dat ook in Esperanto de vijanden van den godsdienst trachten onkruid te zaaien.

Moet dit van den eenen kant ons aanwakkeren, mede te werken tot verbreiding van goede lectuur, door katholieke Esp. tijdschriften te steunen met abonnement, advertentie en medewerking,

LEGRONDOJ II.

Apogo! Ne nur moralan, sed ankaŭ fincan apogon donu nia Ligo. Kaj des pli ĝi tion povas, ĉar nia malriĉa kaso per tio ne plimalriĉiĝos. Propono Vehela jam montris, kiamaniere fincan apogon ĝi povas doni. La Ligo pagu kvinonon de la prezo de la periodikoj kaj verkoj, la partoprenantoj kune la ceterajn kvar kvinonojn. Tiu elspezo estas ricevebla je la ĉiujara vendado de la verkoj, kiu povas okazi dum la jarkunvenoj.

Apartaj personoj tiam je multreduktita prezo povas aĉeti kompletajn jarkolektojn, kaj literaturajn verkojn; sekcioj de N. K. tiamaniere povas pligrandigi sian bibliotekon, kio estas utilega, ĉar neniu solida klubo ekzistu sen biblioteko.

Kaj se - kio estas nesupozebla - la revuoj ne vendiĝos eĉ je kvinono de la prezo, nu, tiam N. K. mem ilin prenos por la Liga biblioteko, kiu tiel je mal-kara maniero estos pliriĉigata.

Moralan apogon la Ligo povas doni diversmaniere: unue per instigo, pri kio baldaŭ; due petante al Lia Espiskopa Moŝto elekti religian konsilanton.

Mi ĉiam iomete timas, aboni je alia Esperanto-periodiko.

Tiom ofte jam samideanoj montris al mi artikolojn en Esperanto, kiujn bonprincipa homo prefere kondamnas al fajro.

Jam plurfoje ni spertis ke ankaŭ en Esperanto la malamikoj de la religio provas semi lolon.

Se unuflanke tio nin devas instigi al kunlaborado por la propagando de bona legaĵo, apogante katolikajn Esp-periodikojn per abono, anonco kaj kunlaboro, -

van den anderen kant moet het ons aansporen tot voorzichtigheid, om niet alles te lezen wat ons op de Esperantomarkt wordt aangeboden.

Deze vrees moet in onze leeskringen geen reden van bestaan hebben; een geestelijk adviseur zij ons borg voor de degelijkheid in dit opzicht der waar, die we voor ons geld ontvangen.

En zoo eenmaal 'n artikel, strijdig met godsdienst of zeden, in 'n aangeschaft tijdschrift verschijnt, onmiddellijk worde het abonnement opgezegd, daar het verlies van eenige centen, ja, laat het zijn van eenige guldens, niet te vergelijken is met het nadeel, dat daardoor mogelijk aan de onschuld van iemand kan worden toegebracht.

Gaarne brengen alle samideano's dit offertje, als het noodig mocht zijn, want het wordt gebracht voor eene goede zaak. En geloof mij, het voorbeeld, dat de leeskring zou geven door het publiek opzeggen van het abonnement, zal waarschuwend en tot navolging prikkelend werken op andere lezers en de uitgevers tot voorzichtigheid aansporen.

Aanmoediging! Zal ik nog aantoonen hoe de Bond de leeskringen kan aanmoedigen!

Waar het geldt, eene goede zaak te steunen; blijft geen enkel katholiek van de daad echter. Welnu, katholieke Esperantisten zijn katholieken van de daad. Zij hebben dus geen aansporing noodig, waar bij hen het besef aanwezig is, dat het goed is, aan de leeskringen deel te nemen.

En waar hun dan voortdurend in 'n vaste rubriek van N.K. „Leeskringen” het bewijs wordt geleverd, dat onze Bond deze instelling steunt, zal verdere aanmoediging onnoodig blijken.

En eindelijk dan: de administratie.

Met recht wees het bestuur de commissie van lectuur en studie aan als de meest geschikte om het beheer der leeskringen op zich te nemen.

Welnu, dat door haar dan de zaak flink worde aangepakt! Zij make eene

aliflanke tio nin instigu al singardemo, por ne ĉion legi, kion oni al ni prezentos sur la Esperantovendejo.

Por tui-ĉi timo ne ekzistu kialo en niaj legrondoj: religia konsilanto al ni garantiu la taŭgecon tiurilate de la komercaĵo kiun ni ricevos por nia mono.

Kaj, se iam artikolo antireligia aŭ nebonmora aperas en abonita revuo, senprokraste oni ĉesigu la abonon, ĉar la perdo de kelkaj cendoj, ĵes estu kelkaj guldenoj, ne estas komparebla al la malprofito, kiun tio eble povas alporti al ies simplamimeco.

Volonte ĉiuj samideanoj donu tiun oferaĵon, se necese, ĉar ĝi estas oferata por bona afero. Kaj kreu min, la ekzemplo, kiun la legrondo donus, publike ĉesigante la abonon, influos avertante kaj imitigante al aliaj legantoj, kaj instigos la eldonistojn al singardemo.

Instigol! Ĉu mi ankoraŭ montros, kiel la Ligo povas instigi la legrondojn?

Kie bona afero devas esti apogata, neniu katoliko de la faro forrestas. Nu, katolikaj Esperantistoj estas katolikoj de la faro. Ili do ne bezonas instigon, se alestas ĉe ili la konscio ke estas bone partopreni al la legrondoj.

Kaj kiam do daŭre konstanta rubriko de N.K. „Legrondoj” al ili pruvas, ke nia Ligo apogas tiun institucion, tiam plua instigo estos nebezona.

Fine do: la administrado.

Prave la estraro montris la komision por legado kaj studado kiel la plej taŭgan por sin ŝarĝi per la administrado de la legrondoj.

Nu, ke ĝi do vige ekkomencu! Ĝi faru liston de bonaj Esperan-

lijst op van degelijke Esperanto-tijdschriften en Esperanto-werken, onder de laatste ook dezulke, welke in afleveringen verschijnen, zooals bijvoorbeeld het onlangs aangekondigde werk van Dr. Jos. Belohlav: *Tra la Mondo*, en waarschijnlijk het binnenkort verschijnende werk van I. Šerišev over Siberië. De geestelijke adviseur beoordeele deze werken, hetzij naar reeds verschenen afleveringen, hetzij naar andere werken van dezelfde schrijvers, of anderzins, en schrappe die titels welke hem niet geschikt voorkomen.

De aldus goedgekeurde lijst verschijnt in N.K. onder de rubriek „Leeskringen“ met de uitnodiging tot deelname (liefst geheel in Esperanto).

De prijs voor ieder deelnemer wordt opgegeven, waarbij ik den raad zou willen geven, het aantal medelezers voor de tijdschriften niet hooger te nemen dan vier, zoodat, wanneer de leestijd een week is, het nummer na een maand weer in handen komt van den administrateur.

Voor boeken kan het aantal medelezers gerust grooter, en daardoor de lees-prijs naar verhouding minder zijn.

Zoodra het vereischte getal medelezers bereikt is, en het geld van de deelnemers ontvangen laat de administratie het tijdschrift komen, plakt vooraan 'n lijstje in van de medelezers, naar hunne beurt van ontvangst, en geeft den datum op, waarop het telkens verzonden moet worden.

Bij niet optijd verzenden heeft de administrateur het recht, onmiddellijk 'n nieuw exemplaar te laten komen op kosten van den nalatige. Ook met het naamlijstje en datums, enz. kan het boekje als drukwerk verzonden worden. Met de boeken zou ik anders handelen volgens een raad, mij van geachte zijde gegeven: men laste die telkens weer aan den administrateur terugzenden, daardoor is minder verlies te vreezen en betere behandeling der boeken gewaarborgd.

to-periodikoj kaj Esperanto-verkoj, inter la lastaj ankaŭ tiaj, kiuj aperas en diversaj ekzempleroj, kiel ekzemple la antaŭ nelonge anoncita verko de Dr. Jos. Belohlav: *Tra la Mondo*, kaj verŝajne la baldaŭ aperonta verko de I. Šerišev pri Siberujo. La religia konsilanto prijuĝu tiujn verkojn, ĉu laŭ jam aperintaj numeroj, ĉu laŭ aliaj verkoj de la samaj verkistoj, aŭ alimaniere, kaj forstreu tiujn titolojn, kiuj ŝajnos al li nebonaj.

La tiel aprobita titolaro aperas en N.K. sub la rubriko „Legrondoj“ kun la invito al partopreno (prefere tute en Esperanto).

La prezo por ĉiu partoprenonto estu montrata, al kio mi volus doni la konsilon, ke oni ne prenu la nombron de la partoprenantoj pli granda ol kvar, tiel ke, kiam la legtempo estas unu semajno, la numero post monato revenu al la administranto.

Por libroj sentime la nombro de la kunlegantoj povas esti pli granda, kaj per tio la legprezo proporcie plimalkara.

Tuj kiam la necesa nombro da kunlegantoj estas atingita (kaj la legmono ricevita la administranto venigas la revuon, engluas apud la titolo-paĝo listeton de la kunlegantoj laŭ ilia vico por ricevo, kaj sciigas la daton je kiu ĝi ĉiufoje devas esti forsendata.

Se revuo ne ĝustatempe estas forsendita, la administranto rajtas senprokraste mendi novan ekzempleron je kosto de la nezorgemulo. Ankaŭ kun la nomaro kaj datoj k.t.p. la libreto povas esti sendata kiel presaĵo. Pri la libroj oni agu alimaniere laŭ konsilo, donita al mi de altŝatata flanko: oni resendigu ilin ĉiufoje al la administranto; per tio malpli da perdo oni devos timi kaj pli bona prizorgado estos garantiita.

Op deze wijze hoop ik in korte trekken aangetoond te hebben, hoe de leeskringen *kunnen* ingericht worden. Aan het Bestuur van N.K. nu het laatste, beslissende woord, vastgelegd is een reglement, en daarop: De hand aan den ploeg!

Tiumaniere mi esperas esti almontrinta mallonge, kiel la legrondoj povas esti aranĝataj. Al la estraro de N.K. nun la lasta, decidanta parolo, fiksita en regularo, kaj poste: Eklaboru!

P.A.S.

OFICIALA PARTO.

Ŝanĝoj en la anara listo ĝis la 15a de Junio 1913a.

FAVORANTOJ.

Adresŝanĝo:

S-ro H. J. D. van Oort, Ootmarsum al Dokkum, Anjelierstraat.

UNUIĜOJ.

Bussum „Nia Penado“.

Novaj:

Rev. S-ro P-o Dr. van Hinsberg, pastoor.

S-ro P. Dekker, 18e Reg. Inf. 1e Bat. 4e Comp. *Naarden.*

's Hertogenbosch.

Adresŝanĝo:

S-ro André v. d. Berg, Vucht al *'s-Bosch* Hooge Haven.

S-ro C. P. Didden, Laarstr. 195 Zutphen.

Amsterdam, „Nia Kredo“.

Estrarŝanĝo:

Prezidanto: S-ro J. F. A. Jansen, Bilderdijkkade 22.

Subprezidanto: S-ro P. Janssen, Nieuwendijk 183.

Adresŝanĝo:

S-ro H. Dekker, Corn. Antoniusstr. 15f.

Breda „Per tiu ĉi signo ni venkos“.

Adresŝanĝo.

F-ino M. Hofman, Eindstraat 7.

's-Gravenhage.

Nova membro:

Fino J. Mulder, Hemsterhuisstr. 234

Adresŝanĝo:

F-ino M. Toonen, Rotterdam al Den Haag, Frederik Hendriklaan 214

Rotterdam.

Adresŝanĝo.

F-ino C. Don, Bellevoijstr. 76B.

NOVA UNUIĜO.

Katolika Esperantisto Unuiĝo en Helmond.

„Ni esperu baj laboru“,

Fondita la 24an de Aprilo 1913a.

Estraro:

Prezidanto: S-ro Jos. Jansen, Steenweg.

Sekretario: S-ro Jan van Roij, Binderseind.

Kasisto: Arn. Schampers, Heuvel

MEMBROJ:

Rev. S-ro A. Rath, pastoor St. Lambertus.

Rev. S-ro P-ro J. Daandels, kapelaan St. Lambertus.

S-ro J. Heeren, onderwijzer Broedersschool.

S-ro J. M. Hoes, onderwijzer Broedersschool.

S-ro W. van Wijck, onderwijzer Broedersschool.

S-ro L. A. Luijten, Boekhouder.

„ F. Thomassen, Parallelweg.

S-ro Ant. Kuijs, Hemelrijk.
 „ G. van Stokkum, p. a. H. Noijen, Noord-Koninginnewal.
 S-ro Eg. van Liempt, p. a. Ant. Hendriks, Markt.
 S-ro P. Jacobs, Kluisstraat.
 „ K. Helsper, Veestraat.
 „ F. Daniëls, Oliemolen.
 „ J. van Neerven.
 „ G. van Stekelenburg, Mierlo-Hout (bij Helmond).
 S-ro B. Sprengers, Stiphout.
 „ W. Raaijmakers Het Hout (bij Helmond.)
 S-ro P. A. C. Vorst, Steenweg.
 P. Crox, Beugelplein.
 „ Jos. Bombeek, Kluisstraat.

Schiedam.

„Ni laboru kaj esperu“.

Adressânĝo:

S-ro F. Marreevee, Warande 32.

PETO !! Ni petas insiste al la Sekretarioj (inoj) de la unuiĝoj, ĉiam sendi la ŝanĝojn en la anara listo antaŭ la 15a de ĉiu. monato al la ĉefsekretario de Nederlanda Katoliko, S-ro H. B. van Zwet, Leeuwstraat 3bis Utrecht.

Saman peton al la favorantoj pri adressânĝoj.

Plendojn, pri la neregula ricevo de nia organo „Nederlanda Katoliko“ al la sama adreso.

Van de 's-Hertogenbossche R.K. Esperantisten-vereeniging:

Beheer Bondskas.

De algemeene vergadering van den Ned. R.K. Esperantistenbond „Nederlanda Katoliko“, gehouden te 's-Hertogenbosch op 20 April 1913 wees onze vereeniging aan tot nazien der rekening en verantwoording van den penningmeester, betreffende diens beheer over 1912.

Het bestuur der 's-Hertogenbossche R.K. Esperantistenvereeniging, zich

van zijne taak gekweten hebbende verklaart de boeken volkomen in orde te hebben bevonden en gelijklopend met de overgelegde bescheiden, weshalve het voorstelt den penningmeester te dechargeeren voor zijn beheer over 1912, onder dankzegging voor de inderdaad nauwgezet uitgevoerde taak, die eene niet gering te schatten administratie met zich brengt.

J. Pastoor, President.
 M. Ras-v.d. Eerenbeemt,
 Secretaresse.

ENLANDA KRONIKO.

Fotografie

**Deelnemers Esperantodag
 Tilburg.**

De foto is zeer mooi uitgevallen en te bekomen bij ondergeteekende tegen inzending van f 1.30. Kaarten ervan worden slechts dan gemaakt, indien er een afname is van minstens 700. Indien nu iedere afdeeling eens een vijftigtal bestelde voor den prijs van f 1.50 of wel een honderd voor f 2.— dan konden er gemakkelijk 1000 geplaatst worden. De winst van den verkoop kwam dan ten goede aan de plaatselijke afdeelingen. Hopende spoedig vele bestellingen ter verzorging te krijgen verblijf ik met Hoogachting

Fr. v. Amelsfort;
 Secresse der T.K.E.V.

Zegels.

De 's-Hertogenbossche R.K. Esperantistenvereeniging gaf voor eenige maanden eene propagandakaart uit, waarover iedereen zijn bewondering te kennen gaf.

De naam van den kunstenaar, die de teekening ontwierp - Herman Moer-

kerk, sprak er dan ook borg voor, dat men hier inderdaad met een waar kunst-voortbrengsel te doen had.

De vereeniging ontving nu echter van verschillende zijden de uitnoodiging naar dit ontwerp ook een propagandazegel uit te geven.

En waar het succes ontwijfelbaar was meende zij goed te doen, op dat verzoek in te gaan. De teekenaar was zoo welwillend eene technisch gewenschte tekstverandering aan te brengen.

Om de zegels eene ruime verspreiding te bezorgen werd getracht den prijs zoo laag mogelijk te houden. Nochtans, wjl op de eerste plaats eene goede technische uitvoering verlangd werd besloot de 's Hertogenbossche R.K. Esperantistenvereeniging eene reusachtige oplage te bestellen, om daardoor een goedkoop eenheidsprijs te verkrijgen. En zoo gebeurde.

De zegels zijn thans gereed en zijn waarlijk op zich zelf reeds eene propaganda voor onze zaak. De tekst is in 't Esperanto, waarbij vooral het woord *Esperanto* in het oog valt. Voor binnen en buitenlandsche briefwisseling zijn deze zegels dus bij uitstek geschikt.

Zooals gezegd, de prijs is ongekend laag. Na toezending van postwissel wordt franco toegezonden, voor f 0.15 100 stuks, voor f 0.65 500 stuks.

Voor dezen prijs zijn de zegels ook in den boekhandel verkrijgbaar. Vereenigingen genieten reductie, vooral belangrijk voor grootere hoeveelheden. Men richte zich tot

H. DAMEN, St. Crispijnstraat.

's Hertogenbosch.

Tentoonstelling van Oude Kerkelijke Kunst en Mysteriespel te 's Hertogenbosch.

Op den Esperanto-dag te Tilburg is door den voorzitter der Bossche groep een opwekkend woord gesproken tot het bezoeken van de Tentoonstelling van Oude Kerkelijke Kunst, eene expositie zoo merkwaardig en uniek als men in ons land nog niet heeft gezien, en van het Mysteriespel „Die Sevenste Bliscap van onser Vrouwe”, het door critici van alle richting veel geroemde Roomsche spel der middeleeuwen, dat door een aantal kunstzinnige zonen en dochters der Hertogstede onder leiding van de drie kunstenaars: Kapelaan Willem Smulders, Prof. Toon Hansen en Dorus Hermsen wordt opgevoerd.

In dat opwekkend woord werd gereleveerd het feit, dat het Bossche Comité, naast de Tilburgsche ten-

toonstelling, het eenige is geweest, dat van de diensten van Esperanto voor zijne tentoonstelling had gebruik gemaakt — een officieele erkenning, die de Esperantisten moesten toonen te waardeeren. Doch daarnaast, en vooral, hebben wij als leden van eene groote Roomsche vereeniging den plicht een zoo grootsch opgezet Roomsch ondernemen, als deze tentoonstelling en de opvoering van het Mysteriespel zijn, te steunen.

Het voorstel werd gedaan, om op Zondag 27 Juli gezamenlijk een bezoek te brengen, doch, hoewel verscheidenen reeds hunne deelname toezegden, bleek deze datum voor velen een bezwaar, zoodat nader is bepaald het gezamenlijk bezoek der Esperantisten op Zondag 17 Augustus te doen plaats hebben.

De gewone prijzen zijn: voor de tentoonstelling f 1.— voor het Mysteriespel, met inbegrip van stedelijke belasting en plaatsbespreken, 1e rang f 2,80, 2e rang f 1.72.

Wanneer de Esperantisten gezamenlijk komen verlaagt het comité de prijzen aldus:

Van 25 tot 50 personen 1e rang f 2.20, 2e rang f 1,40; tentoonstelling 25 pCt reductie.

Van 50 tot 100 personen: 1e rang f 2.—, 2e rang f 1.25; tentoonstelling 40 pCt reductie.

Dit laatste getal moeten we dus, in ons eigen belang, trachten te bereiken! En moeilijk kan dit toch niet zijn. Gewoonlijk gaat men niet alleen, doch neemt men meerdere huisgenooten mede, terwijl er geen

enkel bezwaar is om vrienden en kennissen, geen Esperantisten, van dit voordeel te doen profiteeren.

De Bossche groep is bereid de geheele regeling op zich te nemen en ziet daarom voor 5 Augustus aanstaande aan het adres van den voorzitter, Postbus 5, gaarne bericht tegemoet wie aan de bezoeken wenscht deel te nemen, met opgave van rang voor het Mysteriespel.

Zoodra voldoende deelneming is gebleken, zal daarvan aan de personen, die zich daartoe opgaven, mededeeling worden gedaan met de verdere noodige inlichtingen. In verband daarmee verdient het aanbevelen **onmiddellijk** aan de Bossche groep zijn besluit mee te deelen.

Eksterlanda Kroniko.

NAŬA UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO

BERN, 24—31 Aŭgusto 1913.

Pri la vendejo kaj ekspozicio. En la Kazino (Kongresdomo), oni rezervis du ĉambrojn por la ekspozicio. Tiuj lokoj estos tre oportunaj: ĉar ili estas en la sama domo kaj sama etaĝo, kie okazos la ĝeneralaj kunsidoj kaj la vesperaj festoj; tiamaniere oni esperas, ke la vendejo kaj ekspozicio estos pli vizitataj ol en aliaj kongresoj, kaj ke la vendistoj havos pli grandan certecon trovi siajn elspezojn kaj eĉ fari profitojn.

Tiucele, la Org. Kom. speciale zorgos por ke perfekta ordo regu en la vendejo kaj ekspozicio. En ĉiu ĉambro estos konstante unu gardisto, kiu atentos, ke oni ne tuŝu la objektojn ekspozitajn. Dum la nokto kaj dum la manĝoj la ĉambroj estos ŝlositaj. Ni do esperas, ke multaj Esp-

istoj sin anoncos, kiel ekspozanto aŭ vendontoj; ĉar ili povas esti certaj, ke oni bone zorgos pri la vendotaĵoj.

Kompense ni petas tiujn, kiuj deziras ekspoziti aŭ vendi, ke ili sin konformu al la jenaj instrukcioj: 1e ili sin anoncu kiel eble plej frue al *S-ro de Saussure, 27 Lombachweg, Bern*, ĉar ni ne povas garantii lokon al la malfruiĝintoj; 2e ili sendu la vendotaĵojn aŭ ekspozitaĵojn per kestoj bone pakitaj kaj adresitaj: Kongreso de Esperanto, Vendejo (aŭ Ekspozicio), Kazino, Bern; 3e ili ne forgesu skribi sur la kestoj la nomon de la sendinto, por ke ĉiu kesto estu facile trovata de sia posedanto; 4e ili sciigu al S-ro de Saussure la nombron kaj aspekton de la sendi-

taĵoj kaj la daton de la sendado.

Dum la kongreso ĉiu vendisto aŭ ekspozanto devas zorgi mem pri siaj komercaĵoj. Tabloj (0,60 × 1,00 m.) estos lueblaj po 4 Sm. por la tuta semajno, sed la nombro de la tabloj estos limigita; la luprezon sendu, antaŭ la 1 Aŭgusto, kun la aliĝo, al S-ro de Saussure.

Pri la aliĝoj al la kongreso. Oni rapidu sendi sian aliĝilon (6 Sm.) antaŭ la 15 de Julio. Post tiu dato la loĝejo ne estos garantiita, kaj la nomo de la aliĝinto ne aperos en la kongresa libro. Kongresanoj, kiuj jam havas sian provizoran membrokarton kaj poste sendos monon por loĝejo aŭ petos informojn k.t.p., ĉiufoje aldonu la ciferon de sia karto.

Pri la balo en naciaj vestoj. La Esp-istoj, kaj precipe Esperantistinoj estas insiste petataj alporti naciajn (ne karnavalajn) vestojn por la granda balo, kiu estos verŝajne la ĉefa vesperfestado de la Kongreso.

Pri la fakkunsidoj. La Org. Kom. starigas nun la definitivan programon de la Kongreso. Post la 1 Aŭgusto tiu programo fariĝos netuŝebla kiel la Fundamento de Esp-o. Do, la fak-societoj, k.t.p., kiuj deziras okupi lokon sur la oficiala programo, devas tuj sciigi al S-ro de Saussure (27 Lombachweg, Bern) pri la nombro de horoj, kiujn ili deziras rezervi al sia societo.

Konkurso. Ĉar la mallonga tempo de la organizado de la Naŭa ne sufiĉis por aranĝi bonan literaturan konkurson, ni trovis alian solvon. Ni havos konkurson de paroladantoj, kiu okazos dum la Kongreso. Konkursontoj, kiuj aliĝas antaŭ la 1a de Aŭgusto, ricevos la kondiĉojn de tiu konkurso.

Flagoj. La O. K. zorgos laŭeble por la ornamo de la urbo; sed la ornamo estos pli efika, se la kongresanoj alportos naciajn kaj esperantajn flagetojn elpendotajn ĉe la fenestroj de siaj loĝejoj. Ni do in-

siste petas, ke oni helpu tiucele al la plibeligo kaj la propagando.

La kongreslibro baldaŭ aperos kaj estos tre bona helpilo por ĉiu kongresano. Ĝi entenos la oficialan programon, la fotografajon de la Komitato, gvidlibron por Berno kaj la cetera Svislando, specialajn artikolojn pri artaj bernaj fontanoj, pri Ruĝa Kruco en la svisa armeo, k.t.p.; krom tio ni presigos en ĝi la liston de ĉiuj kongresanoj sendintaj sian kotizon la 15 Julio.

Kongresmarkoj. La unua eldono estas elĉerpita, kaj ni presigis novan; 100 pecoj kostas 0.40 Sm. Revendistoj ricevas rabaton. Kongreskartojn ni vendas 0.40 Sm. po dek pecoj.

Korespondado. Mono estu sendata al la Kantonalbank en Bern. Ĉiun leteron adresu al la Universala Kongreso de Esperanto en Bern. Ne forgesu aldoni la kongresnumeron, se vi tian jam havas, kaj bone priskribu vian naciecon.

La Organiza Komitato.

Het zesde Britsche Esperantocongres.

Eastbourne (10—13 Mei).

Ook dit congres was een groot succes. Prachtig weer, een energisch en bekwaam plaatselijk comité, een zeer gastvrij gemeentebestuur, en het enthousiasme van honderden geestverwanten uit alle deelen van Engeland en het vasteland - dit alles waren de factoren, die van de jaarlijksche bijeenkomst van Esperantisten een feest maakten, dat nog lang in 't geheugen van alle deelnemers zal blijven leven. Des Zaterdag had de openingsplechtigheid plaats in tegenwoordigheid van den burgemeester der stad en verscheidene leden van den raad en opgeluisterd door het stedelijk muziekcors; na den mid-

dag volgde hierop een uitstapje naar Pevenseij, bekend om de oudheidkundigen schatten, die daar gevonden zijn.

Des avonds werd een groote propagandavergadering gehouden in de vergaderzaal van het stadhuis, waar de burgemeester presideerde. Deze hield eerst een toespraak in 't Engelsch, waarna hij het woord gaf aan een der raadsleden, die de bezoekers in 't Esperanto welkom heette met een zeer humoristische rede. Hierop kreeg de heer Cox het woord, die een lezing hield over „Esperanto en zijn doeleinden”. Daarop sprak Dr Pollen over de waarde van Esperanto vooral in landen als Eng. Indië, waar meer dan 178 talen worden gesproken. Hij vertelde ook, dat hij op het stoomschip Marmora de aandacht van den Hertog van Connaught en diens gemalin op Esperanto had gevestigd, met dit gevolg, dat de Hertog nu welwillend het beschermheerschap over dit Congres had aanvaard.

Vervolgens werd gesproken door afgevaardigden uit Parijs, Praag, Ems en Antwerpen en werd de avond verder aangenaam afgewisseld door muziek en voordrachten.

Des Zondags werd er een godsdienstoefening gehouden met Esperantopreek in de Kerk der Heilige Drievuldigheid en daarna een tocht ondernomen naar den top van een berg, waar men den dag aangenaam doorbracht.

Maandag, den eigenlijken vergaderdag werd door den Voorzitter, den heer Mudie, een overzicht gegeven van den stand der beweging in Groot-Britanje, waaruit bleek, dat Esperanto steeds meer vasten voet neemt op elk gebied, vooral ook op de scholen, dat het aantal leden der Britsche Esperanto-vereeniging sterk toeneemt, en dat de Pers in 't algemeen de beweging zeer in de hand werkt. De dag eindigde met een concert en bal in het stadhuis.

De Dinsdag was gewijd aan een uitstapje naar Hastings, waar de Esperantisten op het stadhuis officieël ontvangen werden.

En zoo eindigde het zesde B.E.C. De deelnemers scheidden in de overtuiging, dat Esperanto zijn weg zal en moet vinden in de wereld onder alle standen der maatschappij.

Vertaald door H. v. G.

Het derde Oostenrijksche Esperantocongres te Graz.

Onder beschermheerschap van den stadhouder Graaf Clary van Aldringen, van den voorzitter van den landraad Graaf Atems en van den commandant van het leger Jonkh. v. Leithner vond gedurende de Pinksterdagen te Graz het 3de Oostenrijksche esperanto-congres plaats. Er waren verschillende binnen- en buitenlandse groepen tegenwoordig. Bovendien namen nog een Engelsche dame en een Amerikaansch journalist deel aan het congres.

Men bediende zich uitsluitend van Esperanto als congreestaal.

Zaterdag vóór den middag werd de esperanto-tentoonstelling geopend. Er waren bijeengebracht een groote menigte tijdschriften uit verschillende landen en werelddeelen.

Ook reclame-artikelen vond men er alsmede esp. catalogi, gidsboekjes, prospectussen van fabrieken en handelshuizen. Verder nog litterarische werken zoowel origineele als vertaalde. De tentoonstelling was niet zeer groot maar bezienswaardig.

's Avonds bij de ontvangst hield een professor van de academie te Weenen een rede in 't Duitsch over Esperanto en de school. Zijn rede oogste veel bijval.

Zondagmorgen werden er Esperanto-examens afgenomen.

Bij de plechtige opening van 't congres waren o. a. tegenwoordig:

Jonkheer von Wijbach, de voorzitter van 't Gerechtshof Dr. v. Pitreich, geheimraad, de rector der techn. hoogeschool Dr. v. Ettingshausen, een comité bestaande uit o. m. de president van het ministerie van financiën, de president van de kamer van koophandel, een generaal-majoor Victor Zimmerman en ridder von Karnitschnigg. Eenigen hadden kennis gegeven dat ze verhinderd waren, het waren Graaf Attems, Jonkheer v. Leithner en ridder v. Franck. Verder nog het eere-comité bestaande uit zeer geleerde en voornamen. In de namiddag-vergadering werd besloten het volgende congres te doen plaats hebben in Franzensbad. Een gewichtig punt was het bespreken voor de oprichting van een Groot-Oostenrijksche-federatie. De oprichting er van werd tot het volgende congres uitgesteld. Naar aanleiding van 'n voorstel van Krakau zou men moeite doen om bij het ministerie van onderwijs belangstelling voor Esp. te wekken. Verder werd nog behandeld het toelaten van Esperanto bij de internationale telegraphie. Daarover zal ook een verzoek gericht worden aan de vereeniging van het wereldpostverkeer gedurende het negende congres te Bern. Maandag vergaderden de vakafdeelingen, van de katholieken, en van de onderwijzers. Hier werd de oprichting van de „Onderwijzersvereeniging Esperanto” voor geheel Oostenrijk voorgenomen. Dinsdag werd tot slot een uitstapje gemaakt naar Mariatrost.

Vertaald door A.L.

SCIIGO.

En la April'a numero de „Nederlanda katoliko” troviĝas artikolo „Pri la deveno de poŝtmarkoj” de Hans Neuman.

Ĉi tiun artikolon originalan publi-

kigis „Poŝta Esperantisto” en la novembro numero 1912.

„La Verda Standardo” nerajtigite represis ĝin kaj ne citis la veran devenon.

Laŭ peto de Poŝta Esperantisto ni volonte publikigas supran ĝustigan noton.

Redakcio.

HUMORAĴOJ.

Unu laboristo marŝis laŭlonge de kanalo en kiu viro baraktis kaj kompatinde kriegis pro helpo.

„Kial do vi faras tiom da tumulto?” demandis la laboristo.

„Helpon! Helpon!” kriegis la drononto, „mi ne povas naĝi.”

„Nu, mi ankaŭ tion ne povas”, respondis la laboristo, „sed mi tamen pro tio ne faras tiom da tumulto kiom vi.”

J. P. L. N.

Logika.

Patrino: Joĉjo, kion do vi faras ĉe la skribtablo de paĉjo?

Joĉjo: Mi skribas leteron al Viĉjo, panjo.

Patrino: Sed, vi ja ne povas skribi, Joĉjo?

Joĉjo: Ne, panjo, sed Viĉjo ankaŭ ne povas ankoraŭ legi.

J. P. L. N.

KORESPONDO.

La Augusta numero de „Nederlanda Katoliko” aperos la 15a.

Pro manko de spaco ni devis prokrasti ĝis la sekvanta numero la enpresigon de la raporto pri la Esperanto-Tago en Tilburg (Esperanto-teksto).

ADVERTENTIËN.

Aan de Nederlandsche Esperantisten!

Gesamideoj.

De vele bestellingen op Esperanto-uitgaven, die wij den laatsten tijd van boekhandelaren in den lande ontvingen, deed ons besluiten een open woord tot de Nederlandsche Esperantisten te richten omtrent de beteekenis onzer onderneming.

In Juni 1910 werd de Naamlooze Vennootschap „Algemeene Boekhandel „ESPERO” door eenige ijverige Esperantisten opgericht, met het doel een blijvend centrum voor onze Nederlandsche beweging in 't leven te roepen, hetgeen voor de ontwikkeling dier beweging van veel belang bleek te zijn. Om des te meer kans van slagen te hebben, en de nuchtere practijk des levens niet uit 't oog te verliezen, gaven wij aan „ESPERO” een algemeen vorm, d.w.z. wij bepaalden ons niet tot Esperantaĵoj alleen, maar tot alles wat met den gewonen boekhandel in verband staat. Natuurlijk vormt Esperanto bij ons een voorname afdeling, waardoor de zaak toch haar specialistisch karakter bewaart.

Wat nu heeft „ESPERO” in de bijna 3 jaren van haar bestaan bewezen te beteekenen voor onze beweging?

Vermelden we allereerst, dat het orgaan „Esperanto” onze onderneming vermeldt onder de drie beste Esperanto-Oficejoj der wereld, een bewering, die bevestigd wordt door alle buitenlandsche Esperantisten, die ons tot dusver bezochten.

Vermelden we verder: dat wij vanaf den beginne tot eind 1912, toen het laatste nummer verscheen, geheel belangeloos iedere maand de verzorging en verzending van het in 400 ex. verschijnende Esperanto-Bulletin hebben behartigd;

dat van onzentwege het alom geprezen Esperanto-Handboekje, met de grootendeels uit 's-Gravenhage afkomstige advertenties, en met een oplage van 10.000 ex. werd tot stand gebracht en geëxploiteerd, met in 't eind geldelijke voordeelen voor de Nederlandsche Esperantisten-Vereeniging;

dat wij, voor onze risiko, uitgeven „La Holanda Pioniro” (welks gering voordeelig saldo bezwaarlijk als belooning voor de daaraan verbonden werkzaamheden kan worden beschouwd), waardoor in ons kleine land, zonder onderbreking, (zooals zulks herhaaldelijk in andere kleine landen geschiedt) iedere maand een officieel orgaan kan verschijnen;

Vermelden wij ten slotte, dat wij voortdurend mondeling, schriftelijk en telefonisch, inlichtingen geven, van den meest uiteenlopenden aard, omtrent de Esperanto-taal en beweging, zonder daarvoor eenige vergoeding te ontvangen en dat zulks dikwijls zonder eenig verband met onze zaak staat.

Het spreekt vanzelf, dat wij, die door onze gunstige ligging in 't centrum der stad, tamelijk hooge exploitatiekosten hebben, niet de minste lust gevoelen als filantropische instelling voor H.H. Boekhandelaren te fungeeren, waardoor we de winst op de met veel moeite en kosten uit 't buitenland verkregen Esperanto-uitgaven, nagenoeg geheel zouden moeten derven. Trouwens, het is in den boekhandel geen gebruik, dat boekhandelaren aan collega's boeken afleveren, die niet door hen zelve zijn uitgegeven. Wij zijn 't volkomen met „Esperanto” eens, dat de samideoj, die meenen, dat zij

de beweging vooruit helpen door hunne bestellingen bij niet-Esperantistische boekhandelaars op te geven, zich schromelijk vergissen. Integendeel, het is de zedelijke plicht der Esperantisten in de allereerste plaats hun Officejoj te gedenken.

Waar wij o. i. bewezen hebben geen moeite te ontzien om de Esperanto-beweging krachtadig te steunen, zouden wij van den kant onzer samideanoj gaarne zien, dat zij dit metterdaad toonen op prijs te stellen. Zij kunnen dit doen door niet alleen Esperantaĵoj bij ons te bestellen, doch door ons tevens de levering te gunnen van alle benooidigde, in binnen- zoowel als in buitenland verschijnende boeken, tijdschriften enz. Eenig bezwaar brengen deze bestellingen niet met zich mee, daar wij, gelijk voldoende bekend is, spoedig bedienen, en alles franko door geheel ons land toezenden. In de verwachting, dat de Nederlandsche Esperantisten, meer dan tot dusver, zullen willen toonen onze jonge onderneming tot verderen bloei te brengen, verblijven wij,

Met samideana saluto,

Namens de N. V. „Algem. Boekh. „ESPERO“

J. L. BRUIJN, Dir.

ESPERO KATOLIKA.

Internacia monata gazeto.

Honorita per Apostola Beno de Pio X-a, 27-an de Junio 1906.

Oficiala Organo de Internacia Katolika Unuiĝo Esp. (I.K.U.E.)

Religia Direktoro : PASTRO RICHARDSON.

Redaktoro : D-RO SMULDERS.

Administranto : S-ro F. SLEIJFFERS, Prins Hendrikstr. 93, Den Haag.

**Machinale Fabriek van Houtbewerking
„DE MARK“.**

Jac. van Groenendael, Breda

Alle Timmerwerken, Speciaal in Eikenhout

KERKBANKEN - KERKSTOELEN

SCHOOLMEUBELS, enz.
